

Патријарашком Литургијом прослављено 150 година мостарског Саборног храма

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије началствовао је 24. септембра 2023. године светом Литургијом у Саборној цркви Силаска Светог Духа на апостоле у Мостару.

На торжественем богослужењу, поводом обележавања сто педесет година од освећења мостарског Саборног храма, предстојатељу Српске Православне Цркве су саслуживали вископреосвећена и преосвећена господа архијереји: дабробосански Хризостом, црногорско-приморски Јоаникије, британско-скандинавски Доситеј, врањски Пахомије, шумадијски Јован, милешевски Атанасије, диселдорфски и немачки Григорије, горњокарловачки Герасим, славонски Јован, бихаћко-петровачки Сергије, буеносајрески и јужно-централноамерички и администратор загребачко-љубљански Кирило, будимљанско-никшићки Методије, јегарски Нектарије и захумско-

херцеговачки и приморски Димитрије.

Летописци су забележили да су велелепну и монументалну цркву посвећену Светој Тројици мостарски Срби саградили 1873. године на брду Бранковцу, као и да су тим поводом велике прилоге послали турски султан и руски цар. Нажалост, 15. јуна 1992. храм је гранатиран, затим и запаљен, а недуго потом и миниран од стране муслиманско-хрватских паравојних снага. Обнова храма је започета 2010. године.

Том приликом патријарх Порфирије произнео јњ беседу:

- У име Оца и Сина и Светога Духа,

Браћо и сестре, данас се излио велики благослов Божји на град Мостар. Благодат Његова се спустила на ову свету земљу херцеговачку. Сам Господ је са нама у овоме светоме храму, на светој Литургији. А ми смо радосни јер Господ је дао да после падова, после страдања, распећа и крста имамо, опет овде на Бјелушинама, мостарском Сиону, херцеговачком Сиону, готово обновљен храм.

У овоме храму је Господ са нама у светој Литургији и ми постајемо једно са Њим али и једно међусобно. Свака светиња, свако место где се човек обраћа Богу, јесте сведочење и исповедање истине и чињенице да нисмо само тело, да нисмо само биолошка бића. Ми смо и духовна бића, или боље рећи да смо, пре свега, духовна бића и да све оно што је опипљиво, што је материјално, што је биолошко је позвано да Духом Светим буде прожето, да нашим подвигом и љубављу у Духу Светоме постане духовно. Зато је највећи пад свих нас, свих оних који су живели у овом граду и живе данас, онај тренутак када су рушене светиње, када су рушена места на која смо позвани да се молимо Богу и да видимо ближњега свога као самога себе, да га истински тако поштујемо и волимо. И тај тренутак када смо рушили светиње једни другима, места на којима се сабирамо, места на која смо позвани да се сабирамо и молимо се Богу, тај тренутак је био највећи пораз за све нас заједно. Највећи могући стид и пад пред Богом.

Браћо и сестре, нема дивније ствари, нема већег благослова него када се зидају светиње а нарочито кад се порушене светиње обнављају. Благословени смо стога јер имамо обновљену светињу а обновљена светиња и јесте могућност и почетак и нашега обнављања, самообнављања, мирења са Богом и мирења међусобног уз молитве да Бог да свој мир свакоме од нас. Сви то знамо, да нема могућности да успостављамо мир споља ако немамо

мир у себи. Али исто тако није могуће да обезбедимо мир себи и у себи ако се не трудимо да обезбедимо и мир ближњем, мир ономе који је поред нас.

Човек је тако саздан и створен – да је биће заједнице. Бог је установио као видљиви оквир заједнице брачну заједницу. И свако ко је у браку, свако ко има децу, ко има браћу, сестре и родитеље зна да не може да буде миран ако исти мир немају брат, сестра, муж или жена. И добро зна сваки муж, ако хоће да стекне мир у себи, ако му је узнемирена и немирна супруга, жена, да је тај мир само споља заводљива реалност и да истинског мира нема. Тек онда кад се избори муж за мир своје жене и он ће се смирити. То важи и обрнуто. Могу ли родитељи бити мирни када деца немају мира и могу ли деца бити мирна када родитељи немају мира? И тако редом, браћо и сестре.

Дакле, у храму Божјем ми хоћемо да се миримо са Богом, да стекнемо тај унутрашњи, најважнији духовни мир. Међутим, у нашем животу ништа није само у вертикали, као што ништа није само у хоризонтали. Истински мир као мир који је дар Божји, имамо онда када се трудимо да и онај који је поред нас, наш ближњи -има мир. И то важи за сваку вредност за коју се боримо и којом хоћемо да украсимо и улепшамо свој живот.

Овај храм браћо и сестре, јесте дар Божији. Некада највећи храм на Балкану, православни, јесте место на којем се сабирамо. И сабираћемо се на Светој Литургији, да бисмо видели Бога и видели себе, да бисмо упознали Бога и упознали човека. Зато служи света Литургија, зато постоји храм. А ево, хвала Богу, показали су исту бригу и осећања, исте потребе за миром и припадници другог народа и других вера. И они су у складу са својим могућностима, али што је још важније, у складу са потребом да искажу потребу за миром, учествовали у обнови овога храма, обнови звоника и обрнуто. И ми смо учествовали у обнови њихових светиња. Заправо у обнављању оног ближњег јер свако суштински, дубински обнавља себе и спознаје истину и чињеницу – да нико не може рећи по речима апостола Павла, да му други није потребан. Нико не може рећи да је сам себи довољан и нико не може рећи да он сам, у себи, собом стиче мир, љубав, радост, лепоту. Све то, браћо и сестре, постоји као дар Божији и дато нам је. Али нам није дато, како то данашња Јеванђељска прича показује, да бисмо присвајали за себе. Све је дар Божји! Има ли ишта да нисмо добили? Свој живот смо добили. Чегга смо ми господари? Не господаримо ни собом. Нисмо власници ни свога живота, на свет смо дошли не питајући се када ће то бити, у којем времену и простору. И Бог ће нас позвати у своје наручје опет, не питајући нас. Ми смо власници и господари по данашњој причи, браћо и сестре, само онога што смо добили и

разумели да је дар Божји у који смо уложили напор да га увећамо и да га поделимо са другима. Видели смо причу у којој један човек дели дарове, таленте. Једноме пет, другоме два, трећем пет и тако редом. И наравно да је то метафора, слика Божјег односа према нама људима. Нема човека који нема свој дар, свој таленат, своју непоновљиву вредност. И не постоји вреднији човек од неког другог који је мање вредан. Свако је највреднији пред Богом, са својим талентима, својим способностима и могућностима. Јер је свако непоновљив. И свако је добио свој дар, не да би га присвојио, не да би га украо од Бога, не да би га сакрио, него да би се трудио. А први и основни духовни труд је молитва, браћо и сестре. И пост, и милосрђе, и праштање, и покајање, све оно чему нас учи Свето Јеванђеље. Тај труд треба да уложимо како бисмо оно што смо добили од Бога, имали као могућност да Њега све више упознајемо и с Њим се све више сједињујемо али и да кроз дарове, које смо умножили и уложили, дарујемо себе другоме. Како каже апостол Павле и певамо у тропару Светих Бесребреника: Бадава сте добили, бадава и дајете. Наше је само оно што смо поделили са другима. И најлепши је, најбогатији је, најврлински је онај који је највише умножио своје таленте. То је као у школи. Не оцењује се само ко колико зна и неће на исти начин учитељ оценити свакога ђака. Од онога који је интелигентнији и талентованији учитељ ће тражити више. А од онога, који наизглед и формално има мање способности, рецимо за математику, ако је уложио напор и максимални труд, учитељ ће једнако његов труд оценити истом оценом као што је оценио онога који је способнији за математику. А можда понекад и већом оценом, уколико је онај способнији мање труда уложио тј. није се трудио уопште. И у овој причи имамо двојицу који су умножили све што су добили, дуплирали и једнога који је сакрио своје таленте. Од онога који је сакрио таленте или их присвојио и љубоморно чувао, одузео је Господ што му је дао и дао онима који су се више трудили. Дакле свако има своје таленте и сви смо једни другима потребни.

И ова данашња прича уклапа се и осликава и потребу свих који живе у овом дивном, благословеном Мостару, потребу да се сви потрудимо да разумемо глас Божји. Поруку Његову да разумемо, да нисмо само материјална, биолошка бића. Макар и читав свет задобили, спољашњи, ако смо изнутра празни, лишени благодати Божје, узалуд нам, ништа нам то не вреди. Идући тим путем и сабирајући се у овом светоме храму, молећи се Богу, ми ћемо знати ту истину. И ми ћемо онда чинити оно што је Богу угодно, испуњавати Његов закон и Његове заповести и знаћемо да је последњи, коначни суд Божји у Царству Његовом, где ће нас Бог питати шта смо ми чинили да будемо бољи. Не да нам буде боље, него ми да будемо бољи, па онда као

плод нашега поправљања биће и све благотворно од нас, око нас и биће међу нама боље. Бог ће, дакле, у нама тражити труд и напор, питаће нас шта смо ми чинили унутар својих породица, својим ближњима, унутар свога народа, својим ближњима. Да ли смо постајали једно у вери, у Христу, у Цркви, и као једно свесни себе и да ли смо били способни да снажно, без комплекса, без страха будемо у комуникацији и општењу са свима другима – да поштујући себе, волећи себе и своје ближње, све друге људе доживимо као ближње и сваки народ као дар Божји.

Нека би Господ дао браћо и сестре, као што смо данас имали и крштење у овоме храму, да се овде крштавамо, венчавамо, долазимо пре свега на свету Литургију, да се снажимо духовно, да налазимо смисао свога постојања, да нам Христос буде на првом месту, како би онда све остало дошло лагано на своје место. Нека Господ да мир свима вама, и љубав и радост свим људима који живе у овоме граду у читавој Херцеговини. Молитвама Светога Саве, молитвама Светога Василија Острошког, молитвама Мученика Пребиловачких, молитвама свих херцеговачких мученика, да буду мир, радост и љубав а ви се молите за све нас архијереје који долазе са свих

Господу
Царству

